

Ρατσισμός : «Ελένη του Ευριπίδη»

Το θέμα της εργασίας είναι τα ρατσιστικά στοιχεία που υπάρχουν στην τραγωδία του Ευριπίδη.

Λίγα λόγια για την Ελένη του Ευριπίδη

Ευριπίδη
Ελένη

- Η *Ελένη* είναι τραγωδία του Ευριπίδη που παίχτηκε το 412 π.Χ. στα Διονύσια και επέφερε πολλές καινοτομίες.
- Ο Μενέλαος μετά από την άλωση της Τροίας κατέπλευσε στην Αίγυπτο όπου συνάντησε την Ελένη και έμαθε με κατάπληξη ότι η «εν Τροία» Ελένη ήταν φάσμα ψευδές. Η πραγματική του σύζυγος ήταν κρυμμένη στην Αίγυπτο καθ' όλη τη διάρκεια του πολέμου και ο καταστροφικός πόλεμος της Τροίας είχε βασιστεί σε ένα ψέμα. Ο βασιλιάς της Αιγύπτου Θεοκλύμενος θέλει να νυμφευθεί την Ελένη, αλλά εκείνη με τον Μενέλαο καταφέρνουν και διαφεύγουν κρυφά.
- Το έργο χαρακτηρίζεται ως αντιπολεμικό δράμα.

Στίχος 182 - 183

«κι οποιόν θα πετύχει Έλληνα ,τον σκοτώνει»

- Στα λόγια της Ελένης βλέπουμε τον ρατσισμό που είχαν οι Αιγύπτιοι και συγκεκριμένα ο Θεοκλύμενος για τους Έλληνες. Το βλέπουμε και παρακάτω για αυτό θα το αναλύσω σε επόμενους στίχους.

Στίχοι 310 - 315

«Με έριξαν οι θεοί απτήν πατρίδα σε βάρβαρες συνήθειες, χωρίς φίλους, κι ενώ ήμουν λευτερη, έχω γίνει σκλάβα οι βάρβαροι όλοι δούλοι , εξόν ο αφέντης»

- Στους στίχους αυτούς, διακρίνουμε ένα ρατσιστικό στοιχείο καθώς η Ελένη λέει ότι όλοι οι βάρβαροι είναι δούλοι. Είναι εμφανής ο ρατσισμός στους βαρβάρους αφού μας δείχνει ότι αυτή η φυλή είναι κατώτερη από τις άλλες.

- Στις μέρες μας, δεν αποκαλούμε βάρβαρους κάποια φυλή αλλά συνεχίζεται το στερεότυπο ότι οι βάρβαροι είναι άγριοι και βίαιοι ενώ σε πολλές περιπτώσεις που αποκαλούμε κάποιον βάρβαρο είναι ακριβώς το αντίθετο.

Στίχοι 333 - 335

«Για να γλιτώσω από τα βάσανα μου, να παντρευτώ έναν βάρβαρο και πλούσια ζωή μαζί του να περνάω;»

- Και σε αυτούς τους στίχους διακρίνουμε πάλι τον ρατσισμό προς τους βάρβαρους. Όπως βλέπουμε στον μονόλογο της Ελένης παρομοιάζει τον Θεοκλυμενο με βάρβαρο τονίζοντας και δείχνοντας για άλλη μια φορά τον ρατσισμό που υπήρχε τότε.
- Επιπλέον, εκείνη την εποχή οι Έλληνες με την γνωστή έκφραση «πας μη Έλλην βάρβαρος», περικλειόταν η εθνική τους υπερηφάνεια για τα διανοητικά τους επιτεύγματα.
- Θα σχολιάσω ότι μπορεί ατομικά αλλά και σαν λαός να μην αποκαλούμε κανέναν άλλο λαό βάρβαρους, όμως υπάρχει ρατσισμός απέναντι στους μετανάστες από μεγάλη μερίδα Ελλήνων.

Στίχος 497

«θα σε σκοτώσουν, Έλληνας αν είσαι»

- Σε αυτόν τον στίχο βλέπουμε την γερόντισσα να λέει στον Μενέλαο να φύγει γιατί θα τον σκοτώσει ο αφέντης της, Θεοκλύμενος . Διακρίνουμε τον ρατσισμό προς τους Έλληνες και παράλληλα να τονίσω ότι δεν ήθελε να έρθει κανένας Έλληνας αλλιώς θα τον σκότωνε για να μην του κλέψει την Ελένη.
- Σήμερα, δεν υπάρχουν τέτοια στερεότυπα. Οι Έλληνες σέβονται τους Αιγύπτιους και αυτή αντίστοιχα .

Στίχοι 615 - 616

ΜΕΝ «Δε Βοηθώ κακούς ούτε είμαι κλέφτης»

ΕΛΕ «Όμως η φορεσιά σου έτσι σε δείχνει»

- Σε αυτούς τους στίχους βλέπουμε τον ρατσισμό που δείχνει η Ελένη στον ρακένδυτο Μενέλαο και τον αναφέρει σαν κλέφτη επειδή δεν έχει καθαρά ρούχα.
- Ξεκάθαρα, λοιπόν διακρίνουμε ότι η Ελένη φοβάται τον Μενέλαο (δεν ξέρει ότι είναι αυτός) επειδή φαίνεται σαν κλέφτης.
- Μας θυμίζει λίγο το είναι και το φαίνεσθαι αυτό το επεισόδιο.
- Στις μέρες μας ο ρόλος του ενδύματος είναι μια πηγή ρατσιστικών φαινομένων.
- Ο ρατσισμός αυτού του είδους είναι η έλλειψη σεβασμού μεταξύ των ανθρώπων.
- Τέτοιου είδους συμπεριφορές παραβιάζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα, για τα οποία δόθηκαν μεγάλοι αγώνες για να κατακτηθούν και κατ'επέκταση προσβάλλεται η ανθρώπινη προσωπικότητα. Επιπλέον, μπαίνουν στο περιθώριο άτομα και κοινωνικές ομάδες που σίγουρα έχουν να προσφέρουν στην κοινωνία και αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να ξεσπούν περισσότερες συγκρούσεις και αναταραχές και να προάγεται έτσι κάθε μορφής βία.

Στίχοι 804 - 807

«Όποιος δε νιώθει σέβας για τα αφεντικά του και δε συμπάσχει σε χαρές και λύπες δούλος κακός. Εγώ κι αν είμαι σκλάβος, θέλω μες στους καλούς να με λογιάζουν»

- Σε αυτούς τους στίχους διακρίνουμε ένα αντιρατσιστικό στοιχείο που αφορά τους δούλους εκείνης της εποχής. Στο συγκεκριμένο, ο Αγγελιαφόρος Α' μας λέει ότι ο δούλος δεν είναι απλά ένας σκλάβος που εκτελεί διαταγές αλλά ένας βοηθός του αφέντη που θα το συμπαρασταθεί σε δύσκολες στιγμές.
- Καταρρίπτει έτσι το στερεότυπο ότι οι δούλοι είναι μόνο σκλάβοι και τίποτα παραπάνω.

- Στις μέρες μας, η δουλεία σε πολλές χώρες έχει σταματήσει να υπάρχει. Αλλά, δυστυχώς, σε άλλες χώρες εξακολουθεί να υπάρχει και επίσης δεν υπάρχει καλός δούλος ή κακός δούλος, παρά μόνο ένας σκλάβος ως αντικείμενο εκμετάλλευσης.

Τέλος

- Υπήρχαν και άλλα ρατσιστικά στοιχεία απλά ήταν επαναλαμβανόμενα.
- Συμμετείχαν :
  - Μάριος Παπαδάκης
  - Αναστάσιος Χαζλαρίδης
  - Χρήστος Σιβιανός
  - Γιώργος Τατέλιας

